

חידות לפרשת בשלה

הרב זאב וייטמן

ו. המטה בו נעשים המופתים
בפרשתנו מופיע שלוש פעמים.
מצא את שלושת המקרים,
שבמטה האלקים נעזרים.
שים לב, שהביטוי "מטה האלקים",
מופיע אך ורק בפעם השניה ברפידים.
דווקא שם חסר ציווי ה' ללקיחתו,
והסתיעות משה בו - פרי יוזמתו.

ז. ה"אבן" נזכרה שלוש פעמים,
וזאת בענינים שונים ומגוונים.
פעמיים ממנה משל הובא,
ופעם נוספת יועדה לשיביבה.
היכן מופיעות אלו האבנים
ומהם המשלים והנמשלים?

ח. מצא בפרשתנו את הדברים הבאים:
ישיבה על הסיר, צנצנת ותולעים.
וכן שמש (פעמיים), ספר וקדים.
אופן (גלגל), עופרת ופלישתים.
אמונה, מזבח, מקדש ודבש,
מחר (לא מוכרע מה), תוף וקש.
ארץ נושבת וחומה
ושלוש פעמים מלחמה.

ט. ושאלה בעניין מתים וקברות
היכן בפרשתנו גולגולת ועצמות?
והיכן מסתתרים
מת וקברים?

א. שבת "שירה":
בפרשתנו שירה ארוכה ללא הלחנה,
אך ברש"י שיר אחר - לו מוכרה מנגינה.
דברי רש"י (בסוף הפרשה) - מקורם במשנה
המצויה בסוף פרק ג' בראש השנה.

ב. בדרך כלל המטרה משמיים
של גשם היא, והרבה מיים.
לא כן בפרשתנו היה,
אך גם בה המטר מקור מחיה.
למרות שהמטר איננו גשם ומיים,
לכפור דמה, וכסותו - טל שמיים.

ג. אוכל למשמרת - אצלנו בסדרה,
וכן גם ציווי בפרשה שעברה.
"לא תותירו עד בקר" בשתי הפרשיות,
"איש לפי אוכלו" ו"מעט" בשתי הסוגיות.
"בין הערביים" וסעודת בשר ודגן,
אף הן מופיעות שם וכאן.

ד. "לא נשאר בהם עד אחד" - בסדרה
ו"לא נשאר ... אחד" - בפרשה שעברה.
כמותם גם בפרשת "וארא",
בפרשתנו המכה, ובקודמות ההסרה.

ה. חמש מילים רצופות באותה אות מתחילות
על מזימת רשע ממנה נצלנו - לנו מגלות.

החידות נכתבו ע"י הרב וייטמן בהיותו רב קיבוץ כפר עציון, בשנת התשד"מ.
התשובות נכתבו ע"י צוות אתר ישיבה.

י. בדברי תלונת העם על משה
מוזכר סיפור מעשה.
דברים שאמר העם בעבר,
עליהם במקומם לא סופר.
מהם אלו הדברים,
שאצלנו נאמרים ובמקומם נעדרים?

י"א. בפרשתנו רמז למספר הנהגות,
וכן מקור למצוות והליכות.
למצרים לחזור ולרדת - נאסר,
ובלילה ראויה ההימנעות מבשר.
"לחם משנה" בכל שבת תמיד,
וכשלך תהיה חביבות התלמיד.
מחוץ לתחום שבת - יציאה נאסרה,
בשני וחמישי - חיוב בקריאת התורה.
ועוד מקור, לעניין שלוש סעודות,
וכן שבמצוות ראוי להתנאות.

י"ב. חצי פסוק - חמש מילים,
מופיע פעמיים, ללא הבדלים.
בחציו הראשון בשני המקרים,
השינוי רק בסדר המילים והדברים.
בטעמים חגיגיים הפסוקים נקראים,
להדגשת רוממות מעשה הפלאים.

*

ועוד חצי פסוק חגיגי -
בשירה, כנראה, מרכזי.
בפי משה - כ"פזמון" הוא נראה,
ונכפל ע"י אחותו הנביאה.

תשובות

א. 'והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וגו' - וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה אלא לומר לך כל זמן שהיו ישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברים ואם לאו היו נופלין... (ראש השנה פרק ג' משנה ח', מובא ברש"י י"ז, י"א).

ב. 'ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמיים' (ט"ז, ד').
ג. בקרבן הפסח נאמר: 'והיה לכם למשמרת', ולא תותירו ממנו עד בוקר, 'איש לפי אוכלו תכסו על השה', 'ואם ימעט הבית מהיות משה', 'ושחטו אותו על קהל עדת ישראל בין הערביים', 'ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש ומצות' (י"ב, ו-י').
ובמן נאמר: 'הניחו לכם למשמרת', 'איש אל יותר ממנו עד בוקר', 'איש לפי אוכלו', 'יילקטו המרבה והממעט', 'בין הערביים תאכלו בשר ובבוקר תשבועו לחם' (ט"ז, י"ב-כ"ג).

ד. לאחר קריעת ים סוף נאמר על המצרים 'לא נשאר בהם עד אחד'. בהסרת מכת ערוב נאמר 'לא נשאר אחד', וגם בהסרת מכת ארבה 'לא נשאר ארבה אחד'.
ה. 'אמר אויב ארדף אשיג אחלק שלל' (ט"ו, ט').

ו. 'ואתה הרם את מטך ונטה ירך על הים ובקעהו' (י"ד, ט"ז).
'ויאמר ה' אל משה עבור לפני העם... ומטך אשר הכית בו את היאר' (י"ז, ה') במלחמת עמלק - 'מחר אנכי נצב על ראש הגבעה ומטה האלוקים בידך' (י"ז, ט').
ז. על המצרים נאמר 'תהומות יכסיומו ירדו במצולות כמו אבן' (ט"ו, ה') על עמי כנען נאמר 'תפל עליהם אימתה ופחד בגדול זרועך ידמו כאבן' (ט"ו, ט"ז).
'ידי משה כבדים ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה' (י"ז, י"ב).
ח. 'בשבתנו על סיר הבשר', 'ויאמר משה אל אהרן קח צנצנת אחת ותן שמה מלא העמר מן, 'צירום תולעים ויבאש', 'וחם השמש ונמס' ו- 'ויהי ידיו אמונה עד בא השמש', 'כתוב זאת זכרון בספר ושים באוזני יהושע', 'ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה', 'ויסר את אופן מרכבותיו וינהגהו בכבודות', 'צללו כעופרת במים אדירים', 'ולא נחם אלוקים דרך ארץ פלשתים', 'ויהי ידיו אמונה עד בא השמש', 'ויבן משה מזבחה ויקרא שמו ה' נסי', 'מכון לשבתך פעלת ה' מקדש ה' כוננו ירך', 'והוא כזרע גד לבן וטעמו כצפיהית בדבש', 'שבתון שבת קודש לה' מחר' ו- 'מחר אנוכי נצב על ראש הגבעה', 'ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התוף בידה', 'תשלח חרונוך יאכלמו כקש', 'ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה עד בואם אל ארץ נושבת', 'והמים להם חומה מימינם ומשמאלם', 'פן ינחם העם בראותם מלחמה ושבו מצרימה' ו- 'ה' איש מלחמה ה' שמו' ו- 'מלחמה לה' בעמלק מדור דור'.
ט. 'ויקח משה את עצמות יוסף עמו', 'עומר לגולגולת', 'המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר'.

י. 'הלא זה הדבר אשר דיברנו אליך במצרים לאמר חדל ממנו ונעבדה את מצרים כי טוב לנו עבוד את מצרים ממותנו במדבר' (י"ד, י"ב).

י"א. 'כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם', 'ויאמר משה בתת ה' לכם בערב בשר לאכול ולחם בבוקר לשבוע' (יומא ע"ה), 'ויהי ביום השישי

לקטו לחם משנה' (שבת קי"ז), 'ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק' (אבות דר"נ כ"ז), 'שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו' (ערובין נ"א), 'זילכו שלושת ימים במדבר ולא מצאו מים' (ב"ק פ"ב), 'ויאמר משה אכלוהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאוהו בשדה' (שבת קי"ז), 'זה א-לי ואנוהו' (שבת קל"ג).
י"ב. 'ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה מימינם ומשמאלם' (י"ד, כ"ב), 'ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים והמים להם חומה מימינם ומשמאלם' (שם, כ"ט).

'אשירה לה' כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים' (ט"ו, א'), 'שירו לה' כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים' (שם, כ"א).